

ZPRAVODAJ

městysse Nedvědice

číslo 3

ročník 16

září 2022

zdarma

Foto: Jiří Hřebíček

OBSAH

ÚVODNÍ SLOVO STAROSTY	3
ZPRÁVY Z RADNICE	3
Informace z jednání rady městyse	3
Informace z jednání zastupitelstva městyse	4
ZPRÁVY Z KOMISÍ	4
Obřadka slouží všem!	4
Komise pro komunikaci a její činnost	5
Kulturní a sportovní akce 2019–2022	5
Historie a výstavy během SPP 2022	7
Komise životního prostředí a stavebnictví informuje a děkuje	8
SPOLEČENSKÁ KRONIKA	10
Zasloužilý člen SDH Nedvědice	10
Nedvědičtí jubilanti	10
SPOLKY A ORGANIZACE	11
Osm let volnočasového a komunitního centra Freedom Art Nedvědice	11
Dopoledne se SkasaNem	11
Hasiči informují	12
Výzva Komise pro komunikaci	12
Dětské rybářské závody 2022	13
Divadlo, o kterém se mi snilo	13
ZPRÁVY Z FARNOSTI	14
Pořad nadcházejících nedělních bohoslužeb	14
HISTORIE	14
Svatý obrázek pod Paraplíkem u parkoviště hradu Pernštejna	14
ZDRAVÍ	15
S NW holemi nejen na Sněžku	15
Není kašel jako kašel	15
HIIT je hit	16
TAJUPLNÉ BYLINKY... známé i neznámé	17
CESTOVÁNÍ	17
Ázerbájdžán – země plná kontrastů	17
ZAJÍMAVOSTI Z OKOLÍ	18
Za singletracky do Koruny Vysočiny	18
RŮZNÉ	19
Jasan zakořenil v Nedvědici	19
Martin Konečný ve špičce evropské atletiky	19
ZÁKLADNÍ A MATEŘSKÁ ŠKOLA	20
Úvodní slovo ředitelky školy	20
Loučení s předškoláky	20
Pasování na čtenáře 2022	20
Výlet školní družiny	21
Ohlednutí za devátým ročníkem	21
Zahradní slavnost	22
Škola na Slavnostech	22

TIRÁŽ

Zpravodaj městyse Nedvědice

Vydává: Městys Nedvědice
www.nedvedice.cz

Evidován pod číslem MK ČR E 17302

Tisk: Tiskárna UNIPRESS s. r. o.
Žďár nad Sázavou

Redakcí je pověřena Komise
pro komunikaci.

Adresa redakce:
Úřad městyse Nedvědice
Nedvědice 42
592 62 Nedvědice

Tel.: 566 566 134

Redakce si vyhrazuje právo výběru
a úpravy příspěvků, nevyžádané
příspěvky se nevracejí.

Dotazy a příspěvky vítáme
na e-mailu: zpravodaj@nedvedice.cz.

Vychází čtyřikrát ročně nákladem
800 ks.

**Uzávěrka příspěvků do čísla
04/2022 je 25. 11. 2022.**

POZVÁNKA

VOLBY 2022

• DO ZASTUPITELSTEV OBCÍ
23.-24.9.2022

• DO SENÁTU PARLAMENTU ČR
1. KOLO 23.9.-24.9.2022
2. KOLO 30.9.-1.10.2022

WWW.VOLBY.CZ

Vážení a milí spoluobčané, přestože se na nás prostřednictvím médií hrnou ze všech stran negativní zprávy ohledně dodávek a cen energií, nedostatek vody a podobně, nepropadejme, prosím, zoufalství. Dívejme se do budoucna pozitivně. Jsme národem, který si nejednou poradil v těžkých chvílích. Pevně věřím, že se jedná o dočasnou situaci, kterou zvládneme a zase budeme žít klidněji a v pohodě. Co se týká dodávek energií pro naši obec, budeme se maximálně snažit situaci vyřešit, co nejlépe to půjde, tak, aby to zaběhlý chod městyse ovlivnilo co nejméně.

Ke konci volebního období bývá zvykem bilancovat. Nejinak tomu bude i nyní, jak se můžete dočíst na dalších stránkách Zpravodaje. Přeci jen se nejedná pouze o práci jednotlivce, za každým úspěšným počinem stojí tým lidí. Začátky ve funkci starosty jsou náročné, proto musím upřímně říci, že je důležité vytvořit kolem sebe skupinu lidí, kterým nechybí elán, odhodlání i ochota přispívat ve volném čase ke zdárnému chodu obce. Jsem přesvědčen, že se nám to podařilo, což je vidět především na fungování jednotlivých komisí a přístupu členů zastupitelstva. Spolupráce s kolegy mě těší a v případě podpory jsem připraven ve své práci pokračovat i nadále.

Snažím se naslouchat Vaším radám a připomínkám, otevřít radnici pro konstruktivní komunikaci se všemi, kteří o ni mají zájem. Chceme Vás seznámoval s našimi záměry i problémy podobně jako při setkáních, která probíhala v sokolovně v září roku 2020 a 2021.

Mám radost i ze zdánlivě drobných projektů, jimiž se snažíme ulehčit život nedvědeckým a pernštejnským občanům. Rád bych na tomto místě zmínil počiny, které já osobně vnímám jako obzvlášť důležité. Konkrétně mám na mysli rozvoz léků, obědů a zajištění základních potřeb v nelehké době pandemie covidu-19. Tato pomoc byla poskytována zdarma, a to denně po dobu dvou měsíců. Cením si také nedávno spuštěné služby *Senior TAXI*. Je určena občanům Nedvědice a Pernštejna ve věku 65 let a více, držitelům ZTP a ZTP/P v pracovní dny od 7 do 14 hodin. Služba cílí především na dopravu k lékařům, na rehabilitaci, úřady nebo na poštu. I když složitá administrativa znesnadnila

dřívější spuštění této služby, jsem moc rád, že ji nyní už občané plně využívají.

V termínu 23. a 24. září 2022 proběhnou volby do zastupitelstev obcí, tedy i u nás v Nedvědici. Přeji si, aby byli do nového zastupitelstva zvoleni lidé, kteří chtějí pracovat společně a dokáží být součástí týmové práce. Využijte svého práva a přijďte k volbám!

Na závěr mi dovoluji popřát Vám krásné babí léto a dětem, rodičům i učitelům úspěšný start do nového školního roku.

Petr Konečný

Finální pokládka povrchu komunikace k nádraží
Foto: Petr Konečný

ZPRÁVY Z RADNICE

Informace z jednání rady městyse

Od posledního vydání Zpravodaje zasedala Rada městyse Nedvědice celkem 6x a projednala následující záležitosti:

RMN schválila

1. Přijetí dotace z rozpočtu Jihomoravského kraje na Slavnosti Pernštejnského panství 2022.
2. Rozpočtová opatření číslo 5, 6 a 7/2022.
3. Příkazní smlouvu č. 7397/2022 na veřejnou zakázku *Rozšíření hřbitova v Nedvědici*.
4. Vnitroorganizační směrnici městyse Nedvědice Poskytování služby přepravy seniorů a tělesně postižených (*Senior TAXI Nedvědice*).
5. Podání žádosti o koncesi Silniční motorová doprava – osobní silniční doprava provozovaná vozidly určenými pro přepravu nejvýše 9 osob včetně řidiče (*Senior TAXI Nedvědice*).

6. Pronájem sokolovny dne 18. 6. 2022 panu D. Stachovi.
7. Příjem dotace ve výši 33 000 Kč z rozpočtu Jihomoravského kraje na realizaci akce *Restart* a její následné zaslání příspěvkové organizaci ZŠ a MŠ Nedvědice.
8. Zveřejnění záměru pronájmu sokolovny za účelem cvičení *HIIT* 2x týdně každé úterý a čtvrtek.
9. Poskytnutí podpory z rozpočtu městyse Nedvědice Klubu českých turistů, odbor Nedvědice ve výši 5 000 Kč na náklady spojené s vydáním „výletové“ knihy.
10. Na základě doporučení hodnotící komise ze dne 22. 7. 2022 výsledek vý-

běrového řízení na zakázku *Rozšíření hřbitova v Nedvědici* a pověřuje starostu k podpisu smlouvy o dílo s uchazečem Stavební společnost V&K.

11. Ceník městyse Nedvědice.
12. Pronájem sokolovny ve dnech 3. 8. a 4. 8. 2022 pro FreedomArt.

RMN doporučila

1. Zastupitelstvu schválit podporu z rozpočtu městyse Nedvědice pro Sportovní klub Pernštejn Nedvědice ve výši 100 000 Kč.

Petr Konečný

Od posledního vydání Zpravodaje zasedalo Zastupitelstvo městyse Nedvědice 3. 6., 5. 8. 2022 a projednalo následující záležitosti:

ZMN schválilo

1. Účetní závěrku městyse Nedvědice se-stavenou 31. 12. 2021.
2. Výsledek hospodaření rozpočtové čin-nosti městyse Nedvědice za rok 2021 ve výši 4 735 420,84 Kč.
3. Výsledek hospodaření hospodářské činnosti městyse Nedvědice za rok 2021 ve výši 766 047,67 Kč.
4. Smlouvu na finanční příspěvek v cel-kové výši 1 562 000 Kč na akci *Nedvě-dice – kanalizace u vlakového nádraží*.
5. Smlouvu na projektovou dokumen-taci v celkové výši 130 000 Kč na akci *Nedvědice – rekonstrukce vodovodu a no-vostavba kanalizace Žlíbky II*.
6. Smlouvu o vložení majetku do hospo-daření Svazu vodovodů a kanalizací Žďársko stavby *Nedvědice – novostavba kanalizace u rybníka*.
7. Smlouvu o příspěvku a zajištění do-tačního řízení ve věci spolufinancová-ní sociálních služeb v síti ORP Tišnov pro rok 2022.

8. Podporu z rozpočtu městyse Nedvě-dice pro Sportovní klub Pernštejn Ne-dvědice na náklady spojené s činností sportovního klubu ve výši 100 000 Kč.
9. Založení DSO KTS EKOLOGIE za úče-lem společné realizace odpadového hospodářství a zavádění principů oběhového hospodářství do praxe s cílem uspořit prostředky a zefektiv-nit využití dotací.
10. Investiční záměry ZŠ a MŠ Nedvědice *Modernizace odborných učeben a re-konstrukce zázemí pro školní poraden-ské pracoviště a Venkovní přírodovědná učebna a rekonstrukce odborné učebny*.
11. Záměr koupě pozemku p. č. 1153/12 a 1153/13 v k. ú. Nedvědice pod Pern-štejnem o celkové výměře 1 271 m² od společnosti České dráhy, a. s.
12. Kupní smlouvu mezi Českými draha-mi, a. s. a městysem Nedvědice na kou-pi pozemku p. č. 1153/12 a 1153/13 v k. ú. Nedvědice pod Pernštejnem.

ZMN vzalo na vědomí

1. Zprávu z Rady městyse Nedvědice.
2. Zprávy z výborů a komisí.
3. Rozpočtová opatření číslo 2, 3 a 4/2022.
4. Výroční zprávu společnosti KTS Ekologie, s. r. o.

ZMN souhlasilo

1. S celoročním hospodařením městyse Nedvědice a schválilo závěrečný účet městyse za rok 2021 včetně zprávy o výsledku přezkoumání hospodaření za rok 2021, a to bez výhrad.

Petr Konečný

ZPRÁVY Z KOMISÍ

Obřadka slouží všem!

Před třemi lety jsme, společně s Janou Mokrou a s laskavou podporou městyse Nedvědice, uskutečnili první společen-skou akci v obřadní místnosti historic-kého domu čp. 32 vedle nedvědického infocentra. Skvělým večerem nás proved-la živelná jazzová kapela Srncí a kočičí z Tišnovské Nové Vsi. Po tomto úspěšném koncertě se naše vize začaly realizovat, ale i dále vyvíjet a naplňovat. Za dobu tří let jsme uskutečnili několik hudebních podvečerů různých hudebních žánrů. Pustili jsme se i do dramaturgie vlastních komponovaných hudebních akcí, na kte-rých jsme také participovali. Máme jednu důležitou misi, a tou je podělit se se spo-luobčany z Nedvědice, ale i z okolí o radost ze skvělé hudby a ze setkávání v krásném a důstojném prostředí.

V minulém roce jsem s radostí převza-la organizaci cestovatelských podvečerů, které se z tradičního místa konání v ZŠ Nedvědice přesunuly také do obřadky. Společně s městysem jsme uskutečnili tři příjemné cestovatelké besedy. Dobro-volné vstupné z těchto besed jsme poslali Lékařům bez hranic, což je vysoce pro-fesionální organizace, jež pomáhá, ale je fi-nancována pouze soukromými dárci!

V sezóně 2022/2023 se můžete těšit na další hudební a cestovatelké podveče-ry, chystáme pro vás novinky a také spe-ciální hosty!

Těšíme se na to, že se s vámi budeme dále setkávat v obřadce i v nadcházející sezóně.

Informace o konaných akcích najdete v kalendáři kulturních akcí městyse Ne-dvědice, na teletextu, na plakátovacích plochách v Nedvědici a okolí, popř. nás můžete sledovat na Facebooku (OBŘAD-KA MUSIC).

Pokud chcete být pravidelně informová-ni e-mailem o hudebních a cestovatelských podvečerech v obřadce, pošlete zprávu na adresu infocentrum@nedvedice.cz a bu-dete zařazeni do adresáře příjemců.

Závěrem chceme poděkovat za důvěru a podporu ze strany městyse Nedvědice!

Klára Pytlíková

Nová sezóna v obřadce – zkoušky, ale i organizace jsou v plném proudu.

Foto: Klára Pytlíková

Podzimní číslo Zpravodaje je posledním před nadcházejícími komunálními volbami, kdy končí funkční období i jednotlivým komisím, proto mi dovolu, abych shrnula, co se nám během dvouleté činnosti podařilo pro Vás, občané Nedvědice a Pernštejna, zajistit.

Od začátku vzniku se naše komise aktivně zapojovala do dění v obci a pracovala na úkolech, které dostala. Zaměřili jsme se na redesign obecních webových stránek. I když mohlo být zpočátku pro někoho obtížné zvyknout si na jejich nový vzhled, věřím, že se nakonec všichni se stránkami sžili a najdou na nich bez problému vše, co hledají. Obrovskou zásluhu na jejich podobě má člen komise Radim Mareš, který společně s panem Markem Klusákem z Ujčova vše připravoval a i nadále stránky aktivně spravuje. V současné době velmi pružně doplňuje novinky do kalendáře akcí, fotografie a další aktuální informace také paní Petra Zbořilová, již patří poděkování za vše, s čím naší komisi pomáhala. I přes svoje velké pracovní vytížení si pro nás vždy našla čas a ochotně radila, kdykoliv jsme od ní něco potřebovali.

Webové stránky obce jsou velmi živé, stále je co vymýšlet a posouvat kupředu, proto se na nás neváhejte obracet, pokud byste na stránkách cokoliv postrádali nebo chtěli zdokonalit. Nebráníme se žádnému efektivnímu zlepšení.

Dále jsme pro občany pomohli zřídit službu Hlášení rozhlasu. Jedná se o bezplatnou službu, jež prostřednictvím mobilní aplikace nebo pomocí e-mailů umožňuje uživatelům dozvědět se novinky z dění v obci. Zcela jistě ji využijí nejen pracující

lidé, kteří nemají možnost poslechnout si hlášení klasického rozhlasu. Nespornou výhodou této služby je zpětné dohledávání veškerých informací. Kdo tuto službu ještě nevyužívá a měl by zájem, může se přihlásit k odběru hlášení snadno i nyní. Odkaz naleznete na webových stránkách obce, popř. se můžete obrátit na zaměstnance úřadu městyse, kteří vám ochotně pomohou.

Jsme velmi rádi, že se nám dostává řada pozitivních ohlasů nejen od místních občanů, ale také přespolních, kterým se líbí nový vzhled a obsah Zpravodaje. I přes úplnou neznalost problematiky spojenou s vydáváním tohoto periodika jsme se s kolegy po celou dobu snažili, aby Vás Zpravodaj zaujal a nabídl co nejpestřejší množství článků. Na tomto místě bych chtěla poděkovat člence naší komise Ivě Štouračové a předsedkyni kulturní komise Libuši Císařové. Byly to především ony dvě, které se zasloužily o korektury článků a bezproblémové přípravy jednotlivých čísel Zpravodaje. Velké díky posíláme i všem našim přispěvatelům, bez kterých by Zpravodaj nemohl existovat! Velice nás těší, že se okruh pisatelů rozšířil, a obohatil tak stránky tohoto čtvrtletníku. Jako zdražilou hodnotíme také fotosoutěž s názvem Voda v krajině. Porota nakonec vybírala z úctyhodných 43 fotografií. Vítězům byly předány ceny od vedení městyse v průběhu vernisáže výstavy fotografa Jiřího Hřebíčka. Všechny zaslané fotografie si můžete prohlédnout na webových stránkách obce.

Neodmyslitelnou součástí každého čísla Zpravodaje jsou od samých počátků také poutavé historické texty. Autorem většiny z nich je místní kronikář a nesmírně důle-

žitý člen naší komise Jiří Šmíd. I přestože mohly zpočátku panovat obavy, jestli bude naše komise schopná fungovat, podařilo se nám téměř okamžitě nalézt společnou řeč. Jsme všichni velmi rádi, že jsme s Jirkou mohli pracovat. Svými zkušenostmi a hlubokými znalostmi nás nepřestává udivovat. Ráda bych mu poděkovala za výbornou spolupráci a množství nápadů, které se, nejen ve Zpravodaji, uskutečnily díky němu.

Protože je nutné jít s dobou, bylo posledním úkolem naší komise pomoci zajistit v obci také videozpravodaj. V souvislosti s ním bych chtěla ocenit místní radní nejen za velmi dobrý nápad, ale především za odvahu, s níž se úkolu zhostili. Na nás bylo pouze zjistit finanční možnosti a nabídnout jim varianty, jak by mohl videozpravodaj vypadat. I přes počáteční trému se podařilo natočit čtyři zajímavé díly a já pevně věřím, že nebudou poslední.

Osobně chci poděkovat všem, se kterými jsem měla možnost spolupracovat. Ať už to bylo při tvorbě Zpravodaje, nebo při pořádání akcí, kterých jsem se za komisi účastnila. Byla to pro mne nová zkušenost a velmi často řada nesmírně milých setkání se zajímavými lidmi.

Závěrem mi dovolu už jen jedno malé pozvání na akci, na níž se také podílíme. Po velkém úspěchu divadla pro nejmenší děti jsme do Nedvědice opět pozvali uskupení Mikroteatro, jež pro děti zahraje ve čtvrtek 22. září v obřadní síni pohádku Erreka Mari. Určitě se máme zase na co těšit.

*Eva Zemanová
za Komisi pro komunikaci*

Kulturní a sportovní akce 2019–2022

Milí čtenáři, dnes mi dovolu, abych za Komisi kulturní a sportovní trochu bilancovala a pokusila se shrnout akce, které jste měli od doby vzniku naší komise možnost navštívit. Také tak mnozí z Vás učinili, za což Vám patří náš dík!

Kulturní komisi v současné době tvoří členové: Libuše Císařová (předsedkyně komise), Petra Zbořilová, Jana Mokrá a Libor Dinga. Kontaktní osobou, jakýmsi garantem komise za Radu městyse Ned-

vědice, jsem já. Když komise těsně po volbách do obecního zastupitelstva vznikla (a troufám si napsat, že poměrně rychle a pružně – svoji činnost zahájila už v lednu 2019), chtěli její členové, aby se co nejvíce zpestřila nabídka kulturních a sportovních aktivit pro občany Nedvědice a Pernštejna. Zejména jsme se zaměřili na:

- zpřístupnění obecních budov a prostranství pro akce pořádané městysem nebo spolky, které působí na území Nedvědice a Pernštejna,
- podporu spolků a jejich činnosti,
- vytvoření pestré nabídky kulturních a sportovních akcí,
- koordinaci akcí tak, aby se vzájemně nekřížily svým zaměřením a termíny.

Bohužel činnost naší komise byla v posledních letech dost výrazně blokována covidovou nemocí, která ovlivnila nejen sport a kulturu. Mnohé již naplánované

akce jsme museli rušit, odkládat či omezovat počet účastníků. O to více jsme si vážili každého návštěvníka, Vás všech, kteří jste přišli a podpořili nás!

Přesto, když listuji zpětně kulturními kalendáři za roky 2019, 2020, 2021 a tím současným za rok 2022, neubráním se pocitu, že mnohé z našich původních záměrů byly naplněny. Zde si dovolu malou odbočku. Kalendář kulturních akcí, který připravujeme ve spolupráci se spolky, je tu s námi prakticky od začátku – první vyšel už v roce 2019 – a od té doby pravidelně a přesně informuje o všech akcích, které se v Nedvědici a na Pernštejně konají. Získali jsme tak ucelený přehled o tom, kam se můžeme vydat, na co se v rámci kulturního a sportovního života v Nedvědici můžeme těšit. Vychází buď v tištěné podobě jako součást Zpravodaje, nebo je k dispozici na webových stránkách www.nedvedice.cz.

Výstava obrazů Aloise Lukáška

A co tedy všechno komise pomohla svým fungováním připravit?

- 6x divadlo v sokolovně (Na stojáka, S. Stašová, A. Polívková, D. Syslová a M. Steinmasslová, spolek Vířina)

- projekt „Obřadka“ v domě čp. 32 (na-proti radnici) – hudební, cestovatelské a literární podvečery, cca 15 akcí (cestovatelské besedy probíhaly i samostatně v jídelně ZŠ)
- 10 výstav – buď v rámci Slavností, nebo i samostatně – obrazy, fotografie, textilní obrazy, kamínky
- přednášky převážně s historickou tematikou
- 4x akce Uklidme Česko
- tři vánoční koncerty s Bystřickou kapelou u obchodního domu
- zpřístupnění hřiště za základní školou pro veřejnost

- obnova vybavení – 2x stůl na stolní tenis a jejich zpřístupnění v sokolovně
- sportovní turnaje v rámci Slavností – nohejbal, stolní tenis
- 3x zajištění veřejného bruslení na Zimním stadionu v Bystřici nad Pernštejnem – pro občany Nedvědice a Pernštejna zdarma

- podpora sportovních aktivit – jóga, cvičení HIIT, cvičení pro rodiče s dětmi, cvičení dětí
- rekonstrukce dětského hřiště

Samostatnou kapitolou je potom podpora místních spolků. O té už bylo mnohé napsáno, a tak dnes jen krátce. Celkem jsme podpořili téměř stovku akcí, které připravily místní spolky, a podíleli jsme se na jejich průběhu nejen finančně, ale i pořadatelsky. Podívejte se, se kterými spolky spolupracujeme a přispíváme na jejich aktivitu:

- Spolek SkasaN – plesy, karnevaly, pálení čarodějnic, dětské dny, velikonoční a podzimní výstavy, vánoční trhy
- Freedom Art a ZpěvAhra – plesy, Pohádkový les, vystoupení sborů Cvrčci a P.A.T.R.O.N., podpora provozu centra, Celé Česko čte dětem
- SK Pernštejn Nedvědice – finanční podpora činnosti, pomoc při údržbě plochy a kabin (projekt Kabina)
- SDH Nedvědice – podpora činnosti, Dny s hasiči, Hasiči na Pernštejně, akce Dětské hasičské ligy – závody, Drakiáda
- SDH Pernštejn – podpora činnosti
- KČT – pochod Za krásami okolí Nedvědice, vydání knih P. Vejrosty
- 1. RK Nedvědice – podpora činnosti, dětské a ženské rybářské závody
- Český zahrádkářský svaz – podpora činnosti, výstavy, zájezdy
- Svaz tělesně postižených – podpora činnosti, zájezdy
- Rospuk – projekt Sousedské divadlo, projekt Přírodní zahrada jako učebna
- Český svaz včelařů – podpora činnosti, výstavy v rámci Slavností
- Myslivecký spolek, Klub lyžařů – podpora činnosti

Podporou činnosti se rozumí finanční prostředky na provoz spolku.

Posledním subjektem, se kterým spolupracujeme (nejen) na kulturních akcích pro veřejnost, je ZŠ a MŠ Nedvědice. V letošním roce jsme společně uspořádali akci Celé Česko čte dětem v místní obřadní síni. Další akce školy typu Zahradní slavnost nebo Vánoční dílny jsou již nedílnou součástí kulturního kalendáře. Velkou radost jsme měli i z rekonstrukce tělocvičny, která se tak stala důstojným a bezpečným místem pro sportování nejen školních dětí, ale také občanů Nedvědice a Pernštejna.

Dovolte mi na tomto místě poděkovat Kulturní a sportovní komisi a jejím členům za práci, kterou odvádějí. Spolkům, jež svou činností přispívají k aktivnímu životu v Nedvědici a na Pernštejně, a také Vám, kteří jste toho součástí – Vám, návštěvníkům všech výše jmenovaných akcí. Bez Vás by tyto aktivity neměly velký smysl. Přeji si, aby společenský, kulturní a sportovní život u nás byl i nadále pestrý a každý si našel v programu něco, co ho zaujme. Těším se, že se v budoucnu na mnohých akcích uvidíme!

Ilona Lukášková
za Komisi kulturní a sportovní

Kulturní nabídku letošních Slavností Pernštejnského panství obohatily historická přednáška a dvě výstavy obrazů.

Přednáška Pernštejnský park

V roce 2021 vydal Národní památkový ústav – územní památková správa v Kroměříži pozoruhodnou publikaci *Pernštejnský park*. Naše pozvání v rámci SPP 2022 přijali oba její autoři – Mgr. Lenka Kalábová a Mgr. Michal Konečný. Přednáška proběhla v prostorách ZŠ Nedvědice. Svoji prezentaci autoři doplňovali ukázkami z obrazových částí knihy. M. Konečný se zaměřil na cenné, poučné a širší dobové souvislosti. Rozbíral přesahy myšlení klasicismu a romantismu ve vazbách na život tehdejších urozených rodů, na proměny krajiny obklopující šlechtická sídla. L. Kalábová připomněla začátky odkrývání historie pernštejnského parku, léta trpělivého bádání a nenahraditelnou světepost, bez které by celý projekt Obnovy vrchnostenské zahrady hradu Pernštejna nedošel své realizace. Oba hosté zaujali početné publikum hloubkou svých vědomostí. Rozkryli před námi unikátnost celého díla. Krajinný park na jižních svazích pod Pernštejnem lze skutečně zařadit mezi evropské unikáty. Přítomní čtenáři publikace si mohli vybavit známé reálie včetně jmen z nejbližšího nedvědického okolí, dále pak přesahy do brněnské, moravské a evropské kulturní sféry. Velké poděkování patří oběma autorům knihy a též přítomné paní PhDr. Evě Škrabalové, správce hradu Pernštejna, za její laskavou pomoc při přípravě přednášky.

Vernisáž výstavy obrazů Ladislava Šauera

Prostor obřadní síně historického domu čp. 32 letos oživilo dílo pana Ing. Ladislava Šauera, rodáka z Dalečína. Nedvědické kulturní veřejnosti známý malíř přivezl na čtyřicet obra-

zů. Vernisáž uvedl svým slovem dr. Jiří Šmíd. O hudební zpestření se hrou na flétnu, ukulele a kytaru a lidovými písněmi postarali sourozenci Adéla a Vojtěch Klusákové, žáci nedvědické základní školy. J. Šmíd připomněl, že L. Šauer vystavoval poprvé v roce 2000, v Nedvědici roku 2011. Jako autodidakt hledal svoji cestu uměleckého vyjádření v charakteristické zpracovanosti detailů a příznačné barevnosti. Mistra tematicky zajímá především oblast centrální Vysočiny, nejvíce stromy v krajině, roubenky, voda řek a rybníků. Rád si vybírá i květinová zátěží. Návštěvníky výstavy potěšil motivy Pernštejna, kostelíku sv. Václava v Dolním Čepí či kapličky v nedalekém Švařci. Po celou dobu konání, tedy do 31. července, si výstava zachovala zájem návštěvníků místních i přespolních. Některá plátna už mají svoje místo u nových majitelů.

Vernisáž výstavy fotografií Jiřího Hřebíčka
Foto: Archiv KPK

Druhá výstava byla úplnou novinkou. Poněkud netradiční prostory v naší sokolovně jsme nabídli k prezentování uměleckých fotografií. Místnost v zadním traktu sokolovny má dostatek světla. Výborně pojala dvacet pět pláten uměleckého fotografa Mgr. Jiřího Hřebíčka, původem ze Štěpánova nad Svratkou, v současnosti žijícího ve Švýcarsku. Autor si osvojil a mistrně ovládá speciální techniku práce s fotoaparát. Jak sám s nadsázkou uvádí, jeho „rozmazané“ fotografie putají pozornost právě svou neobvyklostí zachycování dynamiky pohybu. Černobílé i decentně barevné zpracování ponechává prostor pro fantazii každého diváka. Pro nedvědickou výstavu J. Hřebíček zvolil ptačí motivy. Slavnostní zahájení doprovodila hudební skupina SCA, jejímž zakládajícím členem před léty vystavující umělec byl. V neformálním rozhovoru, jenž v rámci vernisáže proběhl, Jiří zavzpomínal např. na svoje umělecké začátky, včetně humorných zkušeností při cestách světem, z nichž si přiváží tisíce snímků, aby posléze pečlivě vybral ty, jež chce publikovat. Skromnost, cílevědomost a odvaha, náročnost k sobě samému zůstávají zárukou naplňování jeho dalších uměleckých cílů. Mezi vystavovanými artefakty nechyběly ani ty čerstvě oceněné při mezinárodní soutěži ve Francii. J. Hřebíček představil i svoji právě vydanou publikaci Mezi dvěma světy, fotografie spojené s texty spoluautorky Niny Djakovičové. Výstava byla bohatě navštěvovaná až do 17. července, následně byla celá kolekce prezentována v Pardubicích. Jak fotografové amatéři, tak profesionálové se shodovali v obdivu k originálnosti a cíleně střídmemu přístupu J. Hřebíčka k fotografování.

Libuše Císařová
za Komisi kulturní a sportovní

Dovolte nám za komisi životního prostředí a stavebnictví krátce rekapitulovat období minulé a ukázat možnosti pro období budoucí. Vše uvádíme po domluvě s panem starostou, který se aktivně podílí na přípravě i realizaci všech našich projektů. Místo popisování jednotlivých stavebních projektů, které se podařilo dokončit, jsme zvolili dokumentaci fotografickou. Fotka mnohdy řekne více než spousta slov. Jsou zde zobrazeny vybrané projekty, které jsme provedli „v naší režii“ nebo které byly realizovány jinou organizací ve spolupráci s námi.

15. 7. 2021

14. 11. 2021

2. 4. 2022

7. 4. 2022

15. 4. 2022

22. 4. 2022

15. 6. 2022

24. 7. 2022

20. 8. 2022

A na čem je, z našeho pohledu, nutné pokračovat v příštím období?

Hlavní akcí pro letošní rok a první polovinu roku příštího bude zajisté rozšíření hřbitova. Zde je nutné ještě vyřešit kapacitu parkování v jeho okolí. Z hlavních projektů, které jsou připravené v různé fázi rozpracovanosti, uvádíme:

- Revitalizace areálu bývalého zimního stadionu;
- Rekonstrukce domu čp. 32 (dokončení);
- Rekonstrukce zdravotního střediska;
- Rekonstrukce obchodního domu, obnova jeho okolí;

Průběžně jsme také vysazovali novou zeleň. V době klimatických změn je důležité si uvědomit, jak zeleň a přírodu potřebujeme. Pro udržení vody v krajině a zastínění vyprahlých míst je důležité vysazovat novou zeleň na všech místech, kde je to jen trochu možné. Za uplynulé čtyři roky se podařilo v Nedvědicích vysázet 17 velkých okrasných stromů, 88 ovocných stromů, 170 ovocných keřů, 100 habrů, 25 tují a 240 bylin. 90 % této výsadby bylo hrazeno z dotačních titulů.

Pracovali jsme také na přípravě dalších projektů. Před nedávnem byla dokončena

oprava kanalizace mezi obchodním domem a nádražím, na vozovku zde byl položen nový povrch. Ještě v letošním roce začnou práce na rozšíření hřbitova, v plánu je také kanalizace ve Žlábkách a vodovod za fotbalovým hřištěm. U posledních dvou ale došlo ke zdržení z důvodů, které nejsou na naší straně. Realizaci v letošním roce tedy nyní nedokážeme potvrdit. K výraznému pokroku došlo u projektu *Revitalizace areálu bývalého zimního stadionu*. Zde se nám podařilo dohodnout se se společností České dráhy na odkupu pozemků, a můžeme tedy pokračovat v krocích k vlastní realizaci.

- Dokončení poslední etapy chodníku Černvír – Nedvědice.

Mimo uvedené je nezbytné pracovat na obnově či vybudování chodníků a místních cest, třeba za areálem společnosti MEZ u „bytovek“ nebo „na Táboráku“. Vytvořit nové byty, např. v obchodním domě nebo v budově mateřské školy...

Připravených nebo připravovaných projektů je dost. Nicméně již nyní je jasné, že hlavní prioritou se stanou budovy v majetku obce a jejich energetická náročnost. Této problematice se samozřejmě v poslední době také věnujeme...

V prvním volebním období se naši komisi určitě nepodařilo splnit vše, co jsme si stanovili. Nejen z uvedených fotografií je zřejmé, že některé záměry se podařilo dokončit, mnoho projektů máme připravených. Za hlavní úspěch ale považujeme sestavení týmu lidí, kteří uvedenému rozumí, v projektech naší obce se orientují, umí a chtějí pracovat společně.

A v tomto duchu jsme připraveni pokračovat.

Komise životního prostředí a stavebnictví ve složení Jaromír Kocourek, Blanka Dračková, Rostislav Kubánek a Zbyněk Šíkula vám děkuje za trpělivost, podporu a spolupráci.

Alej stromů na Krčíně

Alej stromů u čistírny odpadních vod

Cesta u Císařské studánky

Dokončení sokolovny

Obnova dětského hřiště

Opravená hráz rybníku

*Rekonstrukce komínu
a kotelny obchodního domu*

Rekonstrukce požární zbrojnice

Rekonstrukce tělocvičny ZŠ

*Stavební úpravy sanitárního zařízení
ZŠ budovy C*

Šatny u tělocvičny v ZŠ

*Oprava kanalizace
a asfaltových ploch – Nová Čtvrť*

Výsadba tují u tenisového kurtu

*Železniční přejezd
Foto: Archiv KŽPS*

MNOHO RADOSTI A ŠTĚSTÍ DO ŽIVOTA PŘEJEME:

Petru Nikolasi Leidemu

V období od **června** do **srpna** nás opustili:

Jan Čech
Olga Musilová
František Čadílek

Čest jejich památce!

BLAHOPŘEJEME!

Všem oslavencům narozeným v měsících **duben – červen** přejeme především pevné zdraví, hodně štěstí a spokojenosti do dalších let.

65 let

Ludmila Špačková
Vlasta Hanusová
Jan Beránek
Alena Humpolíčková
Stanislav Pokorný

75 let

Marie Hutařová
Růžena Štarhová
Vladimíra Valová
Čeněk Havlík

92 let

Felix Cibulka

95 let

Helena Vybíralová

80 let

Josef Soukop
Marie Štarhová

70 let

Oldřich Kukačka
Jaromír Kocourek
Dagmar Fojtíková

Zasloužilý člen SDH Nedvědice

Vzpomínáme na dlouholetého starostu Sboru dobrovolných hasičů Nedvědice **Pavla Kociána**. Narodil se 16. května 1948 a vyrůstal ve Strážku. Mezi požárníky vstoupil 1. ledna 1970. Do Nedvědice se natrvalo přestěhoval 26. dubna 1979. Pracoval v továrně MEZ Nedvědice, kam dojížděl zpočátku právě ze Strážku. V továrně MEZ Nedvědice se zapojil do požární jednotky a po přestěhování začal významně spolupracovat se zdejšími hasiči. Nikdy mu nebylo líto volného času, nehleděl na soboty či neděle. Postupně byl volen a jmenován do hasičských funkcí. Byl starostou Sboru dobrovolných hasičů Nedvědice, později dosáhl i nejvyšší zdejší funkce, když se stal starostou Okresu SDH Nedvědice, který zahrnuje i sousední

Foto: Archiv rodiny

obce a jejich hasičské sbory. Za svoji obětavou práci pro hasiče byl mnohokrát vyznamenán. Získal i nejvyšší vyznamenání pro dobrovolné hasiče v České republice, „Řád svatého Floriána“. Nejvíce se staral o hasičský cisternový vůz Tatra, který byl zakoupen ještě továrnou MEZ Nedvědice a následně jeho zásluhou převeden na Sbor dobrovolných hasičů Nedvědice. Ve své době se jednalo o nejmodernější hasičskou techniku na Nedvědicu. Bylo to jeho „opečované dítě“.

Velmi statečně odolával těžké nemoci, jež ho trápila. Byl člověkem odvážným, zásadovým a věřícím. Pro mnohé z nás byl jistě vzorem. Zemřel v nedožitých 74 letech 9. března 2022.

Jiří Šmíd

Nedvědičtí jubilanti

Dříve, v 80. letech, bylo v Nedvědici zvykem, že občanům, kteří slavili významné životní jubileum, přicházelo vedení obce, respektive tehdejší Sbor pro občanské záležitosti, osobně blahopřát a předat drobnou pozornost. Pro samotné občany – oslavence to bylo jistě příjemné a ocenili především, že si na ně kromě rodiny a přátel vzpomene i někdo další. Současné vedení městyse Nedvědice se rozhodlo na tuto tradici navázat a navštívit všechny, kteří dovrší 80, 85, 90 let (a dále každý rok) a projeví o tuto návštěvu zájem. Hned první setkání bylo opravdu velmi významné a nezapomenutelné, pan starosta zavítal k paní Libuši Chládkové. Oslavila 24. 12. 2020 kulaté narozeniny – úctyhodných 100 let, zároveň byla i nejstarší občankou městyse Nedvědice. Posezení bylo velmi přátelské a milé, především díky veselé povaze

Pan Josef Opatřil oslavil 21. 1. 2022 osmdesát let

Foto: Petra Zbořilová

samotné oslavenkyně a její výborné kondici. V průběhu celého roku 2021 vedení obce osobně navštívilo s blahopřáním celkem osm, v letošním roce prozatím šest jubilantů.

Věříme, že oběma stranám přináší tyto vzácné, příjemně strávené chvíle pěkné vzpomínky a stojí za to v naší tradici i nadále pokračovat. Jak se říká: Nejstrašnější bída je samota a pocit, že mě nikdo nepotřebuje.

Petra Zbořilová

Osm let volnočasového a komunitního centra Freedom Art Nedvědice

V září bude vstupovat naše volnočasové a komunitní centrum Freedom Art do své deváté sezóny. Za poslední rok jsme pro občany Nedvědice přichystali na tři desítky prarodinných aktivit a pro děti z Nedvědice, Pernštejna a okolí čtrnáct pravidelných volnočasových kroužků. Ani během prázdnin jsme nezaháleli. Uskutečnily se tři příměstské tábory tematicky zaměřené, a to výtvarně-keramický, taneční a honba za pokladem. Na šedesát dětí tak mělo o prázdninách o zábavu postaráno. A my doufáme, že i rodičům tato naše iniciativa pomohla v organizaci času jejich dětí o letních prázdninách.

Pat a Mat
Foto: Petra Glosr Cvrkalová

Prázdninový čas jsme zakončili tradičně, a to *Pohádkovým lesem*, kterým prošly dvě stovky účastníků. Na patnácti stanovištích se děti setkaly s Jeníčkem a Mařenkou, které chtěla upéct babička Ježíbaba, u Rumcajse, Cipíška a Manky si vystřelily odměnu, mohly se svézt s vysloužilým námořníkem dědou Lebedou a zavolat do kouzelného sluchátka své přání u Macha a Šebestové. V lese narazily dále na rodinu Coodsových, na piráty a měly možnost postavit si domeček se třemi prasátky. Po cestě lesem opět celé rodiny luštily a hledaly písmenka do pohádkové tajenky. A pokud naše návštěvníky nesežrala jezinka, mohli se seznámit i s tatou Šmoulou, Šmoulinkou a Křemílkem s Vochomůrkou. U černvířského mostu čekala koťata se zamotanými úkoly a u kostela si všichni zatancovali s milou Marry Poppins. Pak už stačilo přejít přes vodnickou rodinku, pozdravit Pata a Matu a v cíli si od princezny a našeho milého Artíka převzít odměny. Na přípravě a realizaci se podílelo dvaatřicet dobrovolníků, kterým patří veliký dík. Už nyní se těšíme na další ročník této akce. Děkujeme také městyši Nedvědice za finanční podporu.

A co nás tedy čeká v nadcházející sezóně? Registrace do kroužků bude spuštěna od 5. září a samotné kroužky se začnou

pro děti otevírat od pondělí 26. září. Nabídka dostanou děti prvního stupně místní školy od svých třídních učitelů ve formě brožur anebo přehled kroužků naleznete také na našich webových stránkách www.freedomart.cz či Facebooku. Novinkou, kterou otevíráme pro žáky 8. a 9. tříd ZŠ a jejich rodiče, jsou semináře zaměřené na volbu povolání, přípravu na přijímací řízení a vše, co s tímto důležitým krokem souvisí. Seminárii vás bude provázet odbornice a kariérová poradkyně Mgr. Petra Šnepfbergová. První setkání se uskuteční ve čtvrtek 22. září v prostorech centra Freedom Art. Společně s paní Šnepfbergovou vytváříme i pilotní projekt s názvem *Učit se, jak se učit*, který bychom pro změnu nabídli dětem 5. – 7. tříd. V sobotu 24. září se naše centrum otevře všem holčičkám a stanou se minimálně na den princeznou. Do konce tohoto roku pro vás připravujeme: workshopy a semináře zaměřené na sebezvoj, komunikaci, ale také floristiku, dále sousedská posezení třeba u cimbálu, tradiční psaní Ježíškovi na svatého Martina, stejně tak tradiční Mikulášskou nadílku 5. prosince a mnoho dalších akcí. Těšíme se na vás i vaše děti a přejeme vám všem úspěšný start do nového školního roku.

Tým centra Freedom Art

Tým pohádkového lesa
Foto: Radek Nečesánek

Nábory do pěveckých sborů

S nadcházející novou sborovou sezónou rádi přijmeme do svých řad zpěvačky a zpěváky. Pro děti navštěvující 2.–9. třídu je otevřen sbor Cvrčci a pro mládež od 15 let sbor PATRON. V PATRONu uvítáme všechny hlasové skupiny a muže obzvláště! Více na stránkách www.zpevahra.cz

Petra Glosr Cvrkalová

Dopoledne se SkasaNem

Nedělní dopoledne 3. července bylo v rámci Slavností Pernštejnského panství opět věnováno dětem. Spolek SkasaN a rybáři z 1. RK Nedvědice připravili pro děti dvě hodiny plné zábavy. Protože páliло slunce a bylo velké teplo, nemohly chybět hry s vodou. Házelo se vodními bombami, stříkalo z vodních pistolí a plnily se úkoly, kde hlavní roli hrála voda. Nechyběl ani skákací hrad, který zaujal především ty nejmenší návštěvníky. Rybáři nachystali pro děti chytání červíků na lískové pruty, což mělo opět velký úspěch, a to nejen u dětí. Největší atrakcí byla projížďka na motorovém člunu. Celé dvě hodiny se člun nezastavil a brázdil s malými námořníky vody nedvědickeho rybníka. Souběžnou akcí byl charitativní běh kolem rybníka pro Lékaře bez hranic. Běhaly děti, běhali rodiče, běhali pejsci a někteří sportovci oběhli rybník více než jednou... Obě události se skvěle doplňovaly a prožili jsme pohodové dopoledne.

Ivona Klusáková
za spolek SkasaN

Foto: Radim Mareš

Nadprůměrně teplé a suché léto přineslo další požáry lesních a polních porostů. K těm větším se řadí požár lesa po těžbě dřeva u zříceniny hradu Aueršperk, poblíž obce Dvořiště, kde zasahovalo 12 jednotek požární ochrany. Zásah zde komplikoval velmi náročný kopcovitý terén. Mimo požárů a popadaných stromů jsme vyjížděli i k jiným typům mimořádných událostí. Začátkem července jsme byli povoláni k záchraně osoby, která se pořezala motorovou pilou a masivně krvácela z horní končetiny. Díky rychlému příletu vrtulníku Letecké záchranné služby, které jsme asistovali, se podařilo osobu zachránit. Jako další můžeme uvést záchranu pejska z řeky nad splavem u nedvědicke čistíčky.

V úterý 7. června proběhlo prověřovací cvičení, které se provádí za účelem ověření přípravy složek integrovaného záchranného systému k provádění záchranných a likvidačních prací. Scénář prověřovacího cvičení sestavili příslušníci Hasičského záchranného sboru z Tišnova. O půl deváté ráno byl naší jednotce vyhlášen poplach se zprávou o požáru Základní školy v Nedvědicích. V rámci cvičení jsme provedli mimo jiné i záchranu osoby, která se nestihla evakuovat z hořícího objektu. Po ukončení cvičného zásahu proběhlo vyhodnocení provedených postupů a úkonů, které je pro nás vždy v mnohém přínosné, a my tak máme možnost se stále zdokonalovat. Akce byla ukončena ukázkami požární techniky dětem.

Cvičení na základní škole
Foto: Petr Konečný

V sobotu 27. srpna proběhl VII. ročník Dne hasičů v Nedvědicích. Pro děti byly připraveny soutěže, projížďka lodičkou na rybníku, ukázka současné i historické požární techniky. Hasiči z Věžné předvedli historickou „koňku“ – hasičskou stříkačku taženou koňmi, která je stále funkční. Byla tedy možnost vyzkoušet si, jak se hasilo dříve. Hasiči z Doubravníka naopak předvedli svoji zcela novou cisternu značky Tatra. Další plánované ukázky hašení bohužel pokazilo deštivé počasí, tak třeba se podaří příští rok...

Den s hasiči v Nedvědicích
Foto: Vojtěch Dudák

V souvislosti s blížící se novou topnou sezonou vás upozorňujeme na provedení pravidelných kontrol komínů a spalínových cest. Ty jsou povinné ze zákona a jejich lhůty jsou přehledně uvedeny v tabulce. Pokud před topnou sezonou zanedbáte kontrolu spalínových cest, nejen že si koledujete o pokutu, ale riskujete především své zdraví a majetek. Špatný tah a neprůchodné spalínové cesty mohou zapříčinit požár nebo otravu oxidem uhelnatým.

Lhůty čištění a kontrol spalínové cesty						
Výkon připojeného spotřebiče paliv	Činnost	Druh paliva připojeného spotřebiče paliv				
		Pevné		Kapalné		Plyné
		Celoroční provoz	Sezónní provoz	Celoroční provoz	Sezónní provoz	
do 50 kW včetně	Čištění spalínové cesty	3 x za rok	2 x za rok	2 x za rok	1 x za rok	1 x za rok
	Kontrola spalínové cesty	1 x za rok		1 x za rok		1 x za rok
nad 50 kW	Čištění a kontrola spalínové cesty	2 x za rok		1 x za rok		1 x za rok

Na závěr bychom vás rádi pozvali na II. ročník *Drakiády*, která se bude konat opět na poli nad Nedvědicí při cestě směrem na Sejrek. Termín konání akce ještě upřesníme. Bude připraveno občerstvení a ocenění za nejlepší draky. Snad nám zafouká a společně si pouštění draků užijeme. Budeme se těšit.

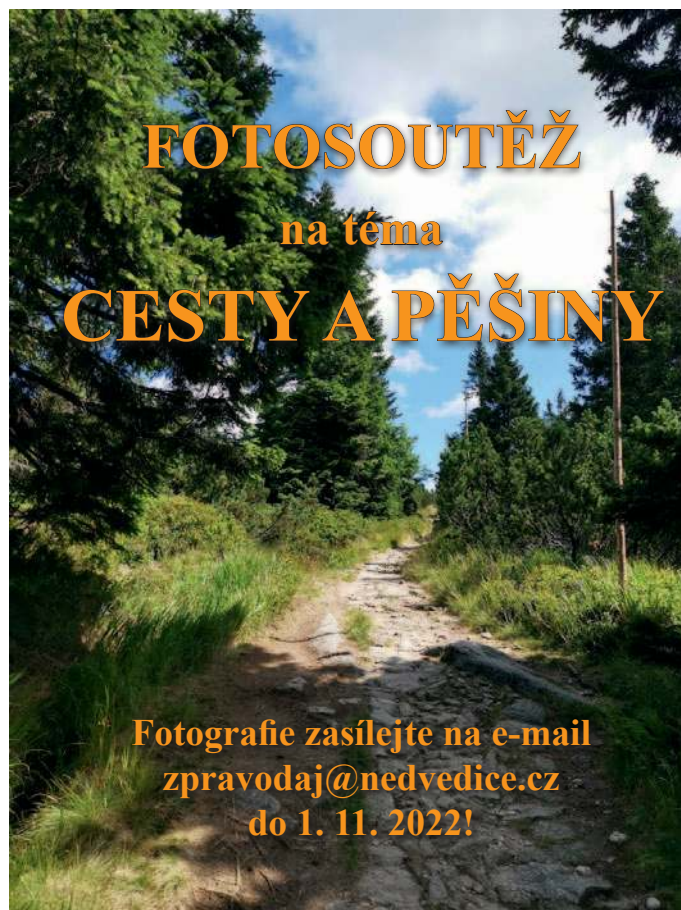
Tomáš Přeslička
za SDH Nedvědice

Výzva Komise pro komunikaci

Vyhlašujeme nové kolo fotosoutěže, tentokrát jsme zvolili téma *Cesty a pěšiny*. Do 1. listopadu nám, prosím, zasílejte vaše zdařilé fotografie, které jste pořídili v Nedvědicích nebo blízkém okolí Mikroregionu Pernštejn.

Každý zájemce může zaslat maximálně tři fotografie na e-mailovou adresu: zpravodaj@nedvedice.cz. Budeme se opět těšit na vaše fotografické úlovky.

Komise pro komunikaci

FOTOSOUTĚŽ na téma CESTY A PĚŠINY

Fotografie zasílejte na e-mail
zpravodaj@nedvedice.cz
do 1. 11. 2022!

Dětské rybářské závody 2022

V sobotu 25. června se u nedvědického rybníka opět sešli mladí rybáři, aby si za doprovodu svých rodičů a známých užili rybářské dopoledne. Do rybníka bylo vysazeno 350 kg pstruha duhového a 150 kg kapra. V areálu u rybníka bylo pro rybáře, jejich doprovod i náhodné kolemjdoucí připraveno tradiční občerstvení s plnou udírnou a několik rybích specialit, po kterých se jen zaprášilo.

K losování stanovišť se dostavilo 40 mladých rybářek a rybářů ze širokého okolí, kteří byli rozděleni podle věku do dvou kategorií. Po dvou soutěžních kolech rozhodčí vybrali startovní lístky, aby mohlo být stanoveno pořadí dle celkové délky ulovených ryb.

Ryby braly méně, než se čekalo, ale počasí vyšlo na jedničku a obě kola proběhla v dobré náladě. Někomu ryby braly více, někomu méně, ale tak už to v rybářském sportu bývá. Celkem se chytlo pouze 85 kusů pstruha a jeden kapr. Ceny byly jako vždy připraveny pro prvních deset rybářů v každé kategorii. První tři rybáři v každé kategorii letos jako bonus dostali zmraženou celou tresku ulovenou speciálně pro tuto příležitost v Norsku.

Z kategorie mladších rybářů si první místo vybojoval **Šimon Fligl** z Brna. Druhé místo získal **Vojtěch Hovorka** z Nedvědice a třetí místo obsadila **Aneta Navrátilová**, také z Nedvědice.

Kategorii starších rybářů vyhrál **Tomáš Navrátil** z Nedvědice. Druhé místo si vybojoval **Štěpán Kostka** ze Vsetína a na třetím místě se umístila **Nela Ondrová** z Nedvědice.

Děkujeme všem za hojnou účast a příjemně strávené červnové sobotní dopoledne a těšíme se na další! Rádi bychom vás prostřednictvím Zpravodaje pozvali k nedvědickému rybníku v sobotu 17. září, kdy budou ženy s udicí v ruce bojovat o titul Rybářka roku 2022.

*Ivona Klusáková
za 1. RK Nedvědice*

Foto: Ivona Klusáková

Divadlo, o kterém se mi snilo

Miluji divadlo a miluji divadlo tvořit. Je to pro mě hra na jinou realitu, nové role, světy, vztahy. Baví mě hledat rozmanité způsoby vyjádření. Baví mě sledovat divákovy oči, které příběh napíná, dojmává, rozesmává.

Měla jsem bláhovou myšlenku, že divadlo může tvořit každý. Jistě že může, ale ne každý se v tom cítí tak svobodně a realizovaně jako já. Projekt Sousedského divadla vznikl především proto, abychom měli i v našem městečku možnost chodit na divadlo a nabídnout ho jako dostupnou kulturu dětem i dospělým. Zároveň je to příležitost pro setkávání sousedů a společenskou událost. Tři zkušební roky Sousedského divadla máme za sebou. Covid nám mnoho možností na představení sebral, ale i tak proběhlo 6 sousedských divadel, 5 inspirativních představení a 3 divadelní dílny.

Pro novou sezónu jsem se ovšem rozhodla pro změnu. Chci možnost tvořit divadlo zpřístupnit více zájemcům bez stresu, že musí příběh vymyslet i realizovat sami. Zároveň bych ráda prostor okolním spolkům a ochotníkům zapojit se do projektu a umožnit jim zahrát si v pravidelných termínech pro nedvědické publikum.

Foto: Jan Mokrá

Jak to tedy celé bude probíhat

Sousedské divadlo se koná zpravidla každou třetí neděli v měsíci. Na školní rok to tedy vychází na 10 termínů představení.

Tři z těchto termínů budou věnovány inspirativním profesionálním divadlům. Čtyři termíny budou nabídnuty spolkům a ochotnickým souborům z okolí, tři poslední termíny potom všem zájemcům,

kterí by rádi divadlo tvořili. Budou realizovány jako víkendová dílna. Ta bude zakončena představením pro veřejnost v neděli v podvečer. Jeden z těchto termínů bude „dospělí hrají dětem“, druhý „dětí hrají dětem“ a třetí „dospělí hrají dospělým“. Zájemci se přihlásí na dílnu 14 dní předem (aby byl dostatek času dílnu nachystat) a pak už nebudou potřebovat nic, jen svou vlastní aktivitu a chuť tvořit.

Jak to je vlastně s financováním projektu

Projekt vznikl díky podpoře Nadace Via v programu Živá komunita. Za tyto peníze jsme realizovali dílnu pro tatínky, během které vzniklo pět velkých dřevěných loutek. Pravidelnou činnost Sousedského divadla podporuje městys Nedvědice příspěvkem na honorář inspirativních představení a poskytnutím prostoru. Další veškerá činnost projektu, materiál a doprava pro soubory jsou financovány ze vstupného a vašich dobrovolných příspěvků.

Děkuji za přízeň, kterou jste projektu Sousedské divadlo dosud věnovali, a těším se na další sezónu v novém kabátě.

Jana Mokrá

Pořad nadcházejících nedělních bohoslužeb

18. 9. 2022	za syna Jaromíra, rodiče Němcovy, Martinkovy, vnučku Evičku, bratra Stanislava a Jaromíra Němce
25. 9. 2022	za Vojtěcha a Marii Nedomovy a syna Jaroslava
2. 10. 2022	za rodinu Vázlerovu, syna s rodinou, Jaroslavu Vázlerovou, rodiče Vázlerovy, Válkovy, duše v očistci a za uzdravení rodových kořenů
9. 10. 2022	za syna, manžela a rodiče Prokopovy, Válkovy a Kučerovy
16. 10. 2022	za Pavla Vrbku, dvoje rodiče a bratra Pavla
23. 10. 2022	za Františka a Marii Čuprový
30. 10. 2022	za rodinu Mládkovu, Večeřovu, Pekařovu, Kitnerovu, Hájkovu a duše v očistci
6. 11. 2022	za rodinu Mánkovu
13. 11. 2022	za rodiče Opatřilovy, Mašovy, Juračkovy a Drešlerovy
20. 11. 2022	za rodinu Patlokovu, Mitášovu, Bednářovu a Josefa Sedláře
27. 11. 2022	za rodinu Štarhovu, Kolbábkovu a Válkovu
4. 12. 2022	za Jaroslava a Helenu Štouračovy
11. 12. 2022	za rodiče Sedlářovy a Baksovy
18. 12. 2022	za rodiče Mitášovy, Švestkovy a přízeň

Nedělní mše začínají v 8.30 hodin.

HISTORIE

Svatý obrázek pod Paraplíkem u parkoviště hradu Pernštejna

Svatý obrázek je umístěn na skálu pod kamenné základy původní zámecké vyhlídky s konstrukcí jednoduchého zastřešení typu deštníku (paraple, lidově paraplík). Dříve byla tato vyhlídka součástí zámecké (vrchnostenské) zahrady. Na původní místo obrázek vyvěsil po roce

1980 pan Miloš Neča. Podle jeho vyprávění sem byl obrázek již dříve umístěn jako vzpomínka na tragédii lesního dělníka, který zde kácel stromy. Podříznutý strom nečekaně změnil směr dopadu a dělník strhl po svahu dolů, ten na následky úra-
zu zemřel. Traduje se i případ pádu hol-

čičky z této skály se smrtelnými následky. Žádná ze vzpomínek však není dokumentována.

Terén se pod skálou svažoval až k říčce Nedvědičce. Původně tudy žádná silnice nevedla a veškerá doprava mezi Nedvědicí a Věžnou, stejně jako Nedvědicí a Smrčkem, byla vedena přes hrad Pernštejn po cestě nazývané Kamenice. Proto původní vrchnostenská zahrada byla mnohem větší, než je ta dnešní. Na části nynějšího parkoviště se nacházel rybník. Uvedená vyhlídka se tyčila na cestě vedoucí od hradu do údolí Nedvědičky. Přes říčku vedl dřevěný můstek, jehož kamenné opěrné boky jsou dosud patrné. Silnice pod skálou byla upravena až ve dvacátém století.

Nový svatý obrázek zde v sobotu 18. června 2022 v 11 hodin instaloval pan Vojtěch Krásenský z Předklášteří u Tišnova. Obrázek byl posvěcen tišnovským děkanem P. Josefem Rybeckým v bazilice Porta coeli v Předklášteří. Obraz se stříškou a křížem je doplněn textem uloženým v rámu, který pan Vojtěch Krásenský konzultoval s nedvědickým kronikářem.

Za tuto zásluhou práci a renovaci církevní lidové památky patří panu Vojtěchu Krásenskému velké poděkování všech, kteří tímto údolím procházejí a vzpomínají.

Jiří Šmíd

Foto: Archiv Jiřího Šmída

S NW holemi nejen na Sněžku

Nordic Walking, neboli tzv. severská chůze, je jedna z pohybových aktivit, kterou doporučuji našim pacientům jako vhodný volnočasový doplněk celkové fyzioterapie. Tato sportovní chůze je vhodná nejen pro seniory, ale radost udělá všem věkovým skupinám. Používají se speciální hole, jež při chůzi podporují vzpřímené držení těla s posilováním svalů zad, břicha, hrudníku a svalů horních i dolních končetin. Další zdravotní výhodou je podpora větší pohyblivosti páteře, zejména horního trupu, kde je zřetelný pohyb v ramenních kloubech. Také dochází k odlehčení kloubů páteře a nosných kloubů. Nedílnou výhodou této chůze v přírodě je blahodárný vliv na naši psychiku. Dochází k regeneraci našich smyslů, uvolnění tělesného i duševního napětí a čerstvý vzduch znamená více kyslíku pro naše tělo. Zlepšuje koordinaci našich pohybů, chůze je rychlejší a tento sport je možné provozovat celoročně. Nordic Walking je tedy vhodný nejen pro lidi, kteří mají sedavé zaměstnání u PC

či za volantem nebo pracují v uzavřených prostorách, ale i pro pacienty se zdravotními diagnózami, jako je artróza kloubů, Bechtěrevova nemoc, vertebrogenní potíže, obezita, osteoporóza, revmatismus, stres, kardiovaskulární choroby atd.

S technikou Nordic Walking doporučuji seznámit se u kvalifikovaného fyzioterapeuta nebo navštívit kurz s touto specializací. Obecně se dá říci, že při NW je tělo v mírném předklonu, ramena dáme aktivně dozadu a dolů, pohybují se zepředu dozadu. Ruka je v nasazené rukavičce

hole a její pohyb začíná za tělem při odrazu, loketní kloub je propnutý. Při odrazu ohneme horní končetinu v loktu do pravého úhlu a pohybujeme s ní dopředu až do chvíle, kdy se ruka zapře opět o hůlku. Zdá se, že chůze NW je technicky obtížná, ale jakmile si ji osvojíte, bude pro vás tato chůze velmi pohodlná.

Důležitý je také výběr správných holí dle vašich tělesných dispozic. Jednoduché doporučení je, že délka holí se určuje ve stoji (délka hole je dána vzdáleností mezi rukou a zemí), kdy loket je v úhlu 90 stupňů. Pro zlepšení naší kondice nebo jako prevence úrazů a omezení pohybového aparátu doporučuji chodit s NW 3x týdně cca 5–6 km. Já osobně provozuji Nordic Walking 7 let, se svojí ženou jsem prochodil všechny vrcholy našich hor. Nebojte se a nestyďte se za využití holí NW při vaší pohybové aktivitě, např. chůzi kolem naší nádherné obce či při turistice za poznáním krás naší země.

Radek Nedoma

Není kašel jako kašel

na kašel.“ Poté ze strany lékárníka následuje řada otázek, které naznačují, že to s kašlem (respektive jeho léčbou) není tak jednoduché, jak by se na první pohled mohlo zdát.

A co to vlastně kašel je? Je důležité si uvědomit, že kašel svým způsobem našemu organismu pomáhá, patří totiž mezi **obrané dýchací reflexy**. Jeho úkolem je chránit dýchací soustavu před poškozením a pomáhá **udržovat dýchací cesty volné a průchodné**.

Kašel (tussis) je opakovaný prudký hlasitý výdechový manévra, ke kterému dochází po podráždění příslušných receptorů v dýchacích cestách (například v důsledku nahromadění hlenu nebo po vdechnutí cizího tělesa). Jeho cílem je tedy uvolnit dýchací cesty a odstranit příčinu jejich podráždění.

Příčin vzniku kašle je mnoho, ale nejčastěji se jedná o akutní infekce dýchacích cest. Kašel patří k nejběžnějším příznakům těchto onemocnění. Proto jedna z prvních otázek, kterou vám v lékárně položí, je, jak dlouho kašel trvá a jaké další doprovodné příznaky (například rýmu, bolesti hlavy, zvýšenou teplotu...) máte.

Tento tzv. **akutní kašel** většinou netrvá příliš dlouho, ale i tak může přes veškerou léčbu přetrvávat několik týdnů.

Pokud vás ovšem kašel trápí déle než 4 týdny, hovoříme o tzv. **chronickém kašli**. Ten může být znakem závažného onemocnění a měl by ho vždy léčit lékař. Jeho příčiny mohou být různé – například vleká infekce dutin či nosohltanu nebo bronchiální astma. Nemusí také vůbec souviset s dýchacími cestami – příčinou mohou být i některá onemocnění srdce, či dokonce psychické potíže nebo tzv. gastroezofagální reflux, kdy nedostatečně funguje svěrač jícnu a propouští kyselé žaludeční šťávy zpět ze žaludku a ty dráždí pacienta ke kašli. Příčinou chronického kašle mohou být také léky – například některé léky na vysoký krevní tlak. Chronický kašel také může být projevem nádorového onemocnění plic. Léčba chronického kašle je tedy obtížnější a základním krokem úspěšné terapie je vždy zjištění příčiny.

Formou samoléčby je tedy možné řešit pouze akutní kašel. Při jeho léčbě je potřeba rozeznávat tzv. **suchý a vlhký kašel**.

Suchý (neboli neproduktivní) kašel dráždí a vyčerpává. Nedochází při něm k hromadění hlenu v dýchacích cestách. Obvykle trvá jen několik dní a poté se mění na **vlhký (produktivní)** kašel. Suchý kašel je možné tlumit léky, tzv. antitusiky. U dětí nejčastěji podáváme sirupy nebo kapky, u dospělého pacienta můžeme podávat také tablety nebo kapsle,

které bývají pro dávkování pohodlnější. Dále je vhodné zvlhčovat sliznice, čímž se snižuje podráždění ke kašli, a zároveň tak můžeme podpořit postupnou přeměnu na kašel vlhký. K dispozici je řada pastilek k rozpuštění v ústech, lze používat i různé zvlhčující nosní kapky a spreje, například s mořskou vodou, a je velice důležité dodržovat pitný režim, dostatečně větrat místnosti, případně lze využívat i elektrické zvlhčovače vzduchu.

Pokud kašel nereaguje na tlumení pomocí volně prodejných antitusik, případně způsobuje až dušnost, je vždy lepší navštívit lékaře, který může předepsat silnější účinné léky. Často předepisovaným lékem na tlumení suchého kašle u dospělých bývá kodein. V případě potřeby může současně lékař předepsat i léky na rozšíření dýchacích cest, tzv. bronchodilatancia. Zejména u malých dětí se k tlumení suchého dráždivého kašle používají také některé léky na alergie, tzv. antihistaminika. Jejich účinnost v léčbě kašle je ovšem nedostatečně podložena klinickými studiemi, využívají se spíše pro svůj tlumivý efekt. Podávají se proto zejména na noc, v důsledku toho se pacient lépe vyspí a není buzen kašlem. Týká se to spíše starší generace léků na lékařský předpis. U většiny novějších antihistaminik je tlumivý efekt potlačen, takže je jejich využití k léčbě kašle spíše zpochybňováno.

Vlhký kašel zpravidla navazuje na suchý kašel a provází zánět dolních cest

dýchacích, kdy se v dýchacích cestách hromadí hlen, jehož vykašlání je potřeba podpořit. K léčbě vlhkého kašle se používají léky ze skupiny mukolytik a expektorancií, které způsobí zkapalnění hlenu v dýchacích cestách a umožní jeho vykašlání. Většinou je nutné tyto léky užívat několikrát denně (a to nejspíše v odpoledních hodinách tak, aby v noci u pacienta neprovokovaly nežádoucí vykašlávání a umožnily mu usnout). Existují i lékové

formy s prodlouženým uvolňováním, které lze užívat jen 1x denně (obvykle ráno).

Při léčbě hlenovitého vlhkého kašle je důležité pít dostatečné množství tekutin (vhodné jsou průduškové čajové směsi nebo ovocné šťávy, minerální vody) a naopak vynechat nebo alespoň omezit mléko a mléčné výrobky, které zahleňují.

Nedoporučuje se kombinovat léky na léčbu vlhkého kašle s antitusiky na suchý kašel. Pouze v případech, kdy kašel nemocného dráždí a budí v noci, je možné kombinovat léčbu mukolytiky a expekto-

rancií ve dne a na noc použít na tlumení kašle antitusika.

Je potřeba zmínit, že k léčbě kašle se kromě sloučenin chemického původu s úspěchem používají i přírodní preparáty, kromě typických čajů jsou k dispozici i ve formě pastilek, kapek, sirupů i tablet. V lidovém léčitelství se často používal například podběl, tymián, jitrocel, prvosienka jarní, proskurník, bez černý. Jednou z hojně používaných bylin je břečtan popínavý, v poslední době i islandský lišejník.

Hana Kostková

HIIT je hit

V tomto článku bych ráda představila velmi efektivní a časově nenáročný druh cvičení, který můžeme praktikovat na společných lekcích, ale třeba i v pohodlí domova. Jelikož za sebou máme dobu covidovou, kdy bylo téměř vše zavřené, zvykli jsme si většinu činností přesunout do bezpečí našich domovů. A nyní, v době zdražování, mnoho z nás přemýšlí o penězích jinak než dřív a návštěvu skupinové lekce nebo fitness centra si z finančních důvodů mnohdy rozmyslíme. Možným řešením je právě tento způsob cvičení. Zkratka HIIT je opravdu hitem dnešní doby.

Cvičení, pokud ho provádíme dobře a naplno, je velmi efektivní ve spalování tuků, buduje dobrou fyzickou kondici a je celkově prospěšné pro naše zdraví.

Na tento druh cvičení nám stačí 30 minut času, stopky a dobrá hudba (není důležitá kondička, ale písnička). A díky tomu, že pracujeme s váhou vlastního těla, nepotřebujeme pro začátek ani žádné pomůcky.

Během cvičení nedržíme tepovou frekvenci na jedné úrovni, ale naopak střídáme vysoce intenzivní intervaly maximálního zatížení s úseky o nižší intenzitě, což nám zlepšuje fyzickou kondici efektivněji než klasické kardio, navíc mnohem zábavnější formou.

Cvičení provádíme v různých intervalech. Nejlepší je začít s intervaly 20/10, kdy 20 sekund provádíme daný cvik a 10 sekund máme pauzu.

Představím vám úplně jednoduchý vzorový trénink. Začínáme rozvíčkou, následuje dynamický strečink, trénink samotný a nakonec statický strečink. Vždy je dobré dodržovat tato základní pravidla:

- Ramena tlačíme od uší.
- Hlavu máme v prodloužení páteře

Horolezec

Squat

Zvedání kolen do široka
Foto: Archiv Ivy Brychtové

(brada „couvá“).

- Držíme zpevněný střed těla.
- Správně dýcháme.
- Soustředíme se na sval, který právě pracujeme.
- Usmíváme se.

Při rozvíčce použijeme jednoduché cviky, jako je panák, běh na místě, skákání s nohama u sebe, nůžky. Tyto cviky opakujeme ve 3 cyklech v intervalu 20/10. Během 10 sekund pauzy lehce pochodujeme na místě.

Dynamickým strečinkem připravíme tělo na maximální výkon. V tomto případě se nejedná o klasické protahování, kdy je výdrž v protažení v krajní mezi. Jde o kontrolované rychlejší pohyby, jako je kmitání, rotace nebo úkroky.

- Rotujeme ramenními klouby, lokty, zápěstími a poté kroužíme celými pažemi.
- Provádíme rotace trupem, kyčelními klouby, kolena a kotníky.
- Rozkročíme se a přenášíme váhu z jedné strany na druhou.
- Samotný trénink opakujeme v 5 cyklech s intervalem 20/10.
- Angličák ve verzi bez kliku pouze do vzporu (výskok – dřep – vzpor a zpět).
- Squat jednoduchý (rozkročíme, špičky jsou lehce vytočené, kolena nepřesahují přes špičky, squat provádíme dozadu jakoby přes paty).
- Vykopávání nohou dopředu.
- Zvedání kolena do široka, přiložení loktu ke kolenu (nohy od sebe, zvedám jedno koleno do široka a přidám loket opačné ruky).
- Panák – box (při skoku nohama od sebe jde jedna paže dopředu do boxu).

- Horolezec (vzpor, rovná záda, neprohýbat se v bedrech, kolena jdou střídavě k hrudníku, vše je pevné, pracují pouze nohy).

Na závěr celého cvičení provádíme statický strečink, během kterého protáhneme svaly s výdrží v krajní mezi.

Cviky můžeme obměňovat, vždy se zaměříme na určitou partii těla – střed těla, spodní část, horní část, příp. celé tělo. Můžeme také různě kombinovat intervaly (30/10; 30/15; 20/10; 20/15).

Ke cvičení můžeme využít i různé pomůcky (např. činky, gumičky, overbally, švihadla). Můžeme cvičit doma, v případě pěkného počasí proložíme HIIT venkovním kardio cvičením (rychlochůze nebo lehký běh), které můžeme provádět také v intervalech (např. 40 sekund půjdeme velmi rychlou chůzí, příp. běžíme, a 15 sekund jdeme pomalejším tempem).

Pokud vás článek zaujal natolik, že budete mít chuť si HIIT vyzkoušet nejen doma, ale třeba i ve skupině stejně dobře naladěných a zapálených lidí, přijďte za námi do sokolovny v Nedvědicí, kde pod mým vedením budou od září hodiny HIITu probíhat. Pomůcky, jako jsou činky, kettlebells, overbally, švihadla a gumičky, máme k dispozici, takže stačí přijít pouze s podložkou, botami na cvičení (tenisky), pitím a dobrou náladou!

Jmenuji se Iva Brychtová, jsem fitness trenérkou a těším se na společné hodiny HIITu v Nedvědicí. Den a čas bude upřesněn začátkem září.

TAJUPLNÉ BYLINKY... známé i neznámé

Vážení čtenáři, tentokrát se společně dostáváme již k páté barvě, tou je barva modrá, k níž se váže pátá čakra.

PÁTÁ ČAKRA KRČNÍ

Je spojována s bleděmodrou barvou, komunikací, nasloucháním a vyjádřením sebe sama.

Jde především o projevení vlastní tvořivosti a svého skutečného JÁ, proto je tato čakra úzce spjata s druhou čakrou, která podporuje kreativitu, jež jde ruku v ruce se sebevyjádřením. Ovlivňuje části krku, šíje, čelisti, uši, hlasivky, hltan, průdušky, plíce, štítnou žlázu a paže. Pokud je pátá čakra plně otevřená, dokážeme bez obav vyjadřovat nejen své pocity a myšlenky, ale také svoji jedinečnost, a to kladné, tak i záporné stránky. Je též spojována s éterickou říší, s intuitivními schopnostmi a promítáním nápadů do reality. Další funkcí páté čakry je spojení hmoty s duchem. Je-li krční čakra nevyvážená, způsobuje problémy se sluchem, bolestí v krku, bolestí čelistí, problémy se štítnou žlázou, zuby, dásněmi, jícnem, mandlemi a potíže s komunikací.

Modrá barva patří v základním spektru ke studeným barvám, symbolizuje moře a nebe. Působí klidným dojmem i důvěryhodně. S touto barvou se pojí konzervatismus, spolehlivost, smysl pro povinnost, také vyrovnanost, diplomacie a přirozená autorita. Je to barva intelektu, míru, rozjímání, souladu, věrnosti, poznání, důvěry a tradice. Je nejčastější barvou bohů a podporuje též intuici.

ČEKANKA OBECNÁ (*Cichorium intybus*)

Patří k bylinkám, které jsou na jednu stranu známé a oblíbené, na stranu druhou tak trochu opomíjené. Má nesčetně mnoho lidových názvů a nejvíce odpovídající realitě je Strážce cest. Čekanka lemuje silnice po celé léto až do podzimu, a tak jejich okraje zkrášluje.

Legenda praví, že jsou to modré oči dívků, které čekaly na návrat svých milých z vojny.

Magickou čekanku znali již staří Egypťané. Dávala krásu a úspěch všem, kteří se potřeli její šťávou. V Římě se pěstovala jako zelenina a voda z jejích květů prý posilovala zrak a zbavovala mnohých bolestí. Používá se kořen, nať i květ. Podporuje trávení, pomáhá při chorobách jater, žlučníku a také při rekonvalescenci po žloutence. Blahodárně působí i při léčbě cukrovky, nervové únavě a přepracovanosti.

Kromě plané čekanky se pěstuje čekanka obecná setá. Z jejích kořenů se již od 17. století vyrábí náhražka kávy – cikorka. Ceněná byla především v období napoleonských válek, kdy se do Evropy hůře dostávala pravá káva.

Zajímavá je i listová forma čekanky, která pochází ze Středomoří z plané čekanky a říká se jí štěrbák zahradní – endivie. Čekankové listy obsahují hořčiny a také vitamíny skupiny B, C.

ANONA OSTNITÁ (*Anona muricata*)

Z mnoha názvů anony se používá nejčastěji soursop nebo graviola a patří mezi výjimečné exotické ovocné stromy. Pochází ze Střední Ameriky, vyskytuje se i v Asii, Oceánii a v Africe. Dorůstá výšky od 3 do 10 m, kvete na jaře po dobu šesti týdnů, květy

jsou tmavohnědé až purpurové. Některé plody dosahují i 30 cm, jsou zelené s ostny a svým tvarem připomínají šišku. Postupně se zelená barva mění na tmavě hnědou. Dužina svojí příjemnou chutí připomíná kombinaci jahody s banánem a je velmi oblíbená jako aroma zelených i černých čajů.

Anona se pěstuje především kvůli chutným a výživným plodům, kterým se říká guanabana. Konzumuje se obvykle syrová samostatně nebo v salátech. Používá se hojně i jako surovina do zmrzliny, marmelád, sladkého pečiva, ovocných šťáv a koktejlů. Patří mezi citlivé plody, které se při přepravě snadno otlačí, a podléhají tak rychleji zkáze, proto je nutná opatrnost.

Použití:

Listy a semena jsou dlouhodobě využívány v tradiční medicíně jako prostředek proti rakovině a vysokému tlaku. Má protizánětlivé a antiparazitární účinky.

Velice oblíbená je 100% šťáva z gravioly, která má na lidský organismus blahodárné účinky.

Graviola je stále ve fázi výzkumu, takže se jistě v budoucnosti dočkáme nových překvapivých zjištění o jejích účincích.

Milí čtenáři, opět se nám zkracují dny a podzimní období je za dveřmi. Doufám, že jste v letních prosluněných dnech nabrali dostatek sil i vitamínů, které Vás ochrání před nastupujícím obdobím zvýšeného výskytu chřipek a viróz.

Jana Hriadelová

CESTOVÁNÍ

Ázerbájdžán – země plná kontrastů

Ázerbájdžánská republika je největší a nejlidnatější zemí Kavkazu, nachází se na pomezí Evropy a Asie a mísí se zde řada kultur a národností. Ázerbájdžán je zemí plnou kontrastů – bohaté, lidnaté a moderní Baku kontrastuje s chudými, řídké zalidněnými venkovskými oblastmi. V zemi žije okolo deseti milionů obyvatel, přičemž více než dva miliony žijí v hlavním městě.

Právě zde na ulici potkáte spoustu tradičních, dnes již prakticky neznámých ruských automobilů: Lada, Volha či Moskvíč. Pokud si mávnete na taxík, s velkou pravděpodobností se jedním z nich i svezete. Automobily jsou pozůstatkem ruské okupace, během níž bylo hlavní město Baku v roce 1920 obsazeno Rudou armádou. Trvalo mnoho let, než se podařilo vyhlásit nezávislost,

a to přesně 18. října 1991 – tento den se slaví jako Den nezávislosti. Auta ale nejsou jediným pozůstatkem, s většinou obyvatel se domluvíte rusky, což ale místní neradi přiznávají a ruštinu neprefeřují. V každodenním životě se používá azerština – jazyk příbuzný s turečtinou.

V Ázerbájdžánu také naleznete vesnici Ivanovka, jedná se o poslední místo na světě, kde je zachován kolchoz. Domy jsou tradiční, obyvatelé mluví rusky a též se vzdělávají v ruštině, hlavní obživou je zemědělství.

Ázerbájdžán je země, kde se prolíná několik náboženství, více než polovinu populace tvoří muslimové, nachází se zde i početná pravoslavná či židovská komunita. Díky dobrým vztahům je ale Ázerbájdžán prakticky jediná muslimská země udržující přá-

Žena připravující tradiční ázerbájdžánské placky "gutab"

telské diplomatické vztahy s Izraelem. Zajímavostí je, že v hlavním městě se nachází i několik křesťanských kostelů, v jednom z nich žije i početná slovenská komunita mnichů s farářem.

V zemi naleznete spoustu turistických míst hodných navštívení, například slavný Chrám věčného ohně nebo Ohnivou horu, kde přímo ze země vyvěrá plyn a hoří věčným plamenem. Na severozápadě země můžeme navštívit městečko Sheki s Chánovým palácem zapsaným na seznam UNESCO. Doporučuji ubytovat se v hostinci Karavansaraj, jehož pokoje byly v minulosti využívány obchodníky Hedvábné stezky ke spánku a odpočinku. Jihovýchodně od Baku se nachází Gobustán, kde naleznete skalní malby datující se do doby kamenné. Ve stejné lokalitě najdeme i tzv. bahenní sopky.

Před vstupem do Ázerbájdžánu je potřeba vyřídit si vízum, bez něhož vás do země nepustí, nicméně se nejedná o složitou záležitost, je možné jej zjednat přes internet. V zemi se platí tzv. manaty, jeden manat se rovná čtrnácti českým korunám.

Já sama jsem strávila v této zemi tři měsíce. Procestovala jsem nejenom Baku a přilehlé okolí, ale zejména města a odlehlé vesnice na severu Ázerbájdžánu. Během této doby jsem zachytila na fotoaparát osoby, které jsem měla možnost potkat. Tváře některých z nich s vámi i sdílím.

Martina Štětínová

Soubor tradiční hudby severního Ázerbájdžánu

Muž a tradiční dopravní prostředek na severu země, vesnice Lahic

ZAJÍMAVOSTI Z OKOLÍ

Za singletracky do Koruny Vysočiny

Patříte mezi vášnivé cyklisty a chtěli byste vyzkoušet něco trochu jiného? Pokud máte rádi adrenalin, vyrazte na stezku po úzké lesní cestičce plné zatáček, kořenů a prudkých sjezdů. Stále oblíbenější singletracky najdete už na mnoha místech. Přijďte objevit ty, které se nachází v Koruně Vysočiny. Tady na vás kromě nádherné přírody plné kopců a okouzlujících výhledů čekají i perfektní trasy vhodné jak pro začátečníky, tak profesionální jezdce.

Co je singletrack

Singletrack, singletrail, případně počeštělý výraz singltrek. Všechny názvy popisují jeden a ten samý druh zábavy, který u nás postupně získává na popularitě. Jde o přírodní jednosměrné tratě akorát tak široké pro jedno kolo. Tyto stezky maximálně využívají te-

rén, ve kterém jsou postaveny. Většinou jde o zvlněný profil a jezdí se v lesích. Singletracky mají různé obtížnosti – od tras pro děti až po stezky s ostrými klopenými zatáčkami, terénními vlnami, překážkami či strmými sjezdy, které zvládnou jen zkušení jezdci milující adrenalin. Prioritou je však bezpečnost a také co nejmenší zásah do životního prostředí. Autoři se snaží,

Foto: Archiv Koruny Vysočiny

aby při budování, užívání a údržbě docházelo k co nejmenšímu poškození okolí.

Profesionální tratě v Cyklo aréně Vysočina a krásné sjezdy u Víru

V blízkosti Nového Města na Moravě, přímo v centru unikátní přírody, se nachází **Cyklo aréna Vysočina**. Tady kromě silničních okruhů najdete krásné singletracky o celkové délce přes 30 km v pěti stupních obtížnosti. Ideální stezku si tak vybere opravdu každý – začátečník i profesionální jezdec. Autory projektu jsou členové organizačního výboru Světového poháru horských kol Lukáš Vlach a Jan Skříčka. Ti stezky navrhli tak, aby si adrenalinovou jízdu v přírodě mohla užít co nejširší skupina cyklistů. Najdete zde technicky nenáročné, zábavné a bezpečné stezky pro děti, přírodní stezky pro handicapované cyklisty sjížděné na ko-

lečkovém křesle nebo handbiku, ale současně i skutečně náročné traily pro zkušené bikery, které svojí obtížností vycházejí z aktuálních trendů stavby tratí ve Světovém poháru horských kol. Všechny stezky jsou přehledně označené, nemusíte se tak bát, že zabloudíte nebo omylem najedete na moc náročnou trasu. Nejlehčí trať pro začínající jezdce je značena modře. Náročnost stoupá přes červenou, oranžovou až po černou stezku s extrémními pasážemi. Fialová značí stezku pro děti, zelená pro handbiky a vozíčky. Označeny jsou i všechny technické pasáže a případné objížďky, pokud byste se na projetí necítili dostatečně jistí. Kompletní mapy stezek jsou k dispozici na Informačním centru v Novém Městě na Moravě, na re-

cepce hotelu Ski nebo v bufetu pod lanovkou na Harusově kopci. Vydat se vyzkoušet místní tratě můžete kdykoliv do konce října. Naopak téměř celoročně si v cyklo areně můžete vyzkoušet pumptrack. Uměle vytvořený okruh tvořený vlnami a klopnými zatáčkami projedete „pumpováním“ na kole, koloběžce nebo skateboardu. Zajet můžete také do Bystřice nad Pernštejnem, ale tady je trať vhodná jen pro kola.

Další krásné trasy najdete v **okolí vodní nádrže Vír**, která se nachází na řece Svratce. Užijte si sjezd z vyhlášené skalní vyhlídky Klubačice nebo oboustranný přírodní trail s transfery po polních cestách mířící na zříceninu hradu Zubštejn. Vzhledem k tomu, že je celá oblast okolo nádrže velmi oblíbená, buďte při sjez-

du ohleduplní k turistům, které budete po cestě potkávat. Zkušenější jezdci si užijí prudký sjezd od skalní vyhlídky Sokolí skála, podle které je stezka pojmenována Sokolí trail. V prostřední části můžete pro zpestření odbočit na enduro pasáž, která je ale náročná, a proto doporučujeme, abyste si ji předem prošli. Havlův trail je vhodný i pro méně zkušené jezdce, kteří si mohou obtížnější sjezd vyzkoušet v rámci nové odbočky vedoucí přes očištěnou skalku. Obě stezky byly v poslední době kvůli kalamitnému stavu lesa uzavřeny, ale nadšenci z Víru si „máklí“ a připravili nové pasáže, kde nechybí skoky ani obávaná kladina.

David Štěpánek
za Korunu Vysočiny

RŮZNÉ

Jasan zakořenil v Nedvědicích

Je tomu téměř rok, co bývalý penzion Barborka získal nového podnájemníka a ze zpustlé stavby se proměnil v plnohodnotné vzdělávací zařízení. Díky velkorysé podpoře pana doktora Pavla Horkého z MEZ a. s., městyse Nedvědice, několika štědrým soukromým sponzorům a odhodlání týmu okolo spolku ROSPUK se podařilo revitalizovat celé přízemí do té míry, že v něm od září bude sídlit Jasan – nedvědicí třída Montessori školy ZaHRAda Tišnov.

Možná jste zaslechli něco o Skorotické škole či Domškolě Nedvědice. Jedná se o stále stejnou skupinku, která měla již v loňském roce sídlit ve Skorotících v prostorách bývalé školy. Nicméně v létě 2021, těsně před započatím rekonstrukce, došlo k rozhodnutí, že škola ve Skorotících býti nemá. Všichni, kteří se založení školy věnovali, tak museli intenzivně začít hledat náhradní prostor, což se nakonec povedlo přímo v Nedvědicích. Tak vznikl Jasan.

Od září naplno

Od září tohoto roku započne třída Jasan v počtu 16 dětí svůj první oficiální školní rok v pětidenní docházce. Ačkoli bude skupina složena z žáků prvního až čtvrtého ročníku, bude díky Montessori metodě věnován každému malému studentovi dostatek individuální pozornosti s důrazem na sebezkušenost a vlastní tempo. Nejsou to žádné čáry máry, v Jasanu je jednoduše trochu jiný přístup ke vzdělávání i hodnocení žáků. Děti nejsou známkovány, nepíší písemky ani nemají domácí úkoly. Pro někoho je možná takový způsob vzdělávání utopíí. Montessori školy však fungují více než 100 let po celém světě a my jsme v Montessori metodě našli vlastní cestu.

Foto: Archiv školy Jasan

Na vlastní oči

Chcete vidět, jak se Barborka proměnila? Jak taková „jiná“ škola vypadá, jak se v ní učí a žije? Tak se k nám přijďte podívat. Připravili jsme pro vás 29. 9. 2022 od 14.00–17.00 hod. den otevřených dveří. Budete si moci prohlédnout prostory, vyzkoušet si pomůcky, nahlédnout do způsobu práce. Mezi 16.00–17.00 hod. bude krátká beseda o Montessori pedagogice s Milanem Růžičkou, pedagogem školy ZaHRAda. Těšíme se na vás.

Michal Kláška
za team Jasan

Martin Konečný ve špičce evropské atletiky

Pochází ze Skorotic, je mu 24 let, sportuje od dětství. Jeho vyvolenou disciplínou se stal hod oštěpem, naše téměř národní pýcha... od dob Dany Zátopkové, Jana Železného, přes Barboru Špotákovou, Vítězslava Veselého k Jakubu Vadlejchovi.

Martin trénuje v Ostravě pod vedením Stanislava Šušky a letos se kvalifikoval na srpnové Mistrovství Evropy v Mnichově. Zde mu výkon 77,47 m senzačně otevřel cestu do finále, mezi dvanáct nejlepších oštěpařů kontinentu! Jeho osobní rekord má úctyhodné parametry a je příslibem do budoucnosti. Posíláme Martinovi velkou gratulaci k životnímu úspěchu. Přejeme pevné zdraví, sportovní štěstí a hlavně vytrvalost na cestě k vysněným cílům.

sportovní příznivci z Nedvědice

Foto: ČAS – Soňa Maléterová

ZÁKLADNÍ A MATEŘSKÁ ŠKOLA

Úvodní slovo ředitelky

Milí rodiče, vážení spoluobčané, prázdniny skončily a před námi je nový školní rok. Chceme nadále pokračovat v realizaci našeho dlouhodobého cíle – **co nejlépe** připravit děti a žáky pro život budováním kvalitní férové a otevřené školy rodinného a inkluzivního typu.

Toho chceme dosáhnout nejen propojením všech součástí školy, běžnou výukou, ale i pořádáním celé řady akcí a realizací projektů.

V mateřské škole budeme pokračovat v projektu Lokomoce (pravidelné cvičení a vedení dětí ke správnému držení těla) i v edukačních skupinkách pro předškoláky podle zájmu rodičů. Již druhým rokem probíhá v základní škole výuka informatiky podle nových plánů ŠVP od 4. třídy, anglického jazyka od 1. třídy a na druhém stupni konverzaci obohatí rodilý mluvčí.

K velké organizační změně v tomto školním roce dochází na 2. stupni. Po dlouhé době máme po dvou třídách v 6. a 8. ročníku. Díky tomuto rozdělení můžeme dělit více i žáky 9. ročníku a některé třídy na prvním stupni na vybrané předměty.

První školní den v 1. třídě
Foto: Oskar Jančík

Práce s menšími kolektivy přináší možnosti lépe uplatnit řadu nových, moderních metod i individuální přístup.

Od září bude nově součástí našeho školního poradenského pracoviště školní

speciální pedagog připravený pomáhat žákům, učitelům i rodičům. Jeho práce nám umožní včas diagnostikovat případné specifické problémy žáků a lépe s nimi pracovat.

Velký důraz klademe na pozitivní klima školy. Je pro nás důležité, aby byli děti a žáci ve škole spokojeni, cítili se dobře a samozřejmě také bezpečně.

Opět plánujeme společné akce jak pro rodiče, tak pro veřejnost ve škole (den otevřených dveří, vánoční koledování s dílničkami, zahradní slavnost) i veřejná vystoupení ve spolupráci s městysem a dalšími organizacemi (vánoční trhy, vítání občánků apod.).

Všechny důležité informace najdete na našich webových stránkách, kde Vás pravidelně informujeme o činnosti školy.

Přejeme všem dětem i žákům úspěšný školní rok!

Eva Šimečková
ředitelka školy

Loučení s předškoláky

Ve čtvrtek 23. 6. 2022 proběhlo v naší mateřské škole za přítomnosti paní ředitelky, pana starosty, paní učitelky budoucích prvňáčků a rodičů pasování a šerpování předškoláků. Děti si odnesly šerpy jako vzpomínku na mateřskou školu, knihu s věnováním a pamětní list. Od pana starosty dostaly sladkou odměnu. Celým programem nás svým zpěvem provázela paní Jitka Krahulcová. Za to jí patří velké díky. Moc si její spolupráce vážíme. Překvapením pro všechny byl vzácný host Vojtěch Dinga, který dětem zazpíval písničku Včelka Mája. Na stolech bylo připraveno občerstvení, které si mohli nabídnout všichni přítomní. O sladké i slané pečivo se postaraly paní učitelky. Počasí nám přálo, a tak věříme, že si s našimi dětmi užili příjemné odpoledne i jejich blízcí.

Kolektiv MŠ

Foto: Archiv MŠ

Pasování na čtenáře 2022

Odpoledne dne 8. června byli žáci z 1. ročníku pasováni na čtenáře. Do školy se přišli podívat rodiče, prarodiče i sourozenci, pro něž měli prvňáčci připravený program. Nejprve všechny přítomné uvítali krásnou básničkou, potom společně recitovali Karkulku a tančili Večerníčka.

Nejočekávanějším vrcholem odpoledne bylo ovšem samotné pasování. Žáci přistupovali po jednom ke stolu, aby každý dostal od paní ředitelky Evy Šimečkové slavnostní šerpu a dárek v podobě knihy s věnováním. Oba tyto dárky zajisté zůstanou připomínkou slavnostního stvrzení jejich čtenářských dovedností. I přes trému, která některé děti svazovala, vše zvládly výborně.

Poděkování patří nejen paní ředitelce, ale také asistentce pedagoga Lucii Glosrové za pomoc s přípravou tohoto nezapomenutelného dne.

Leona Vejrostová
třídní učitelka 1. ročníku

Foto: Leona Vejrostová

Výlet školní družiny

Na konci školního roku družina vyrazila vlakem na výlet do Bystřice nad Pernštejnem. Z nádraží cestou do města jsme se vrátili do pohádek v Pohádkové aleji. Na stezce zdatnosti jsme si vyzkoušeli sílu a obratnost. Po zvládnutí všech překážek jsme si prohlédli repliky hradů a zámků z údolí řeky Svratky v Bystřickém parku miniatur. Dále nás na náměstí čekala zasloužená odměna – zmrzlina.

A co by to bylo za výlet v takovém horku bez dovádění, máchání ve vodní kaskádě bylo totiž nejen příjemným osvěžením. Zpáteční cestu autobusem jsme také zvládli a rozhodně jsme si odpolední výlet všichni užili.

*Jana Dvořáčková
vychovatelka ŠD*

Foto: Archiv ZŠ

Ohlédnutí za devátým ročníkem

Poslední rok strávený na základní škole bývá pro žáky devátého ročníku velmi náročný. Ani ten uplynulý nebyl výjimkou. Kromě přípravy na přijímací zkoušky je čekala organizace školních akcí pro mladší spolužáky a děti v mateřské škole. Ačkoliv na většině z nich byla patrná nervozita, jestli se stihnou vše naučit a dostanou se na svou vysněnou střední školu, pustili se do organizování akcí pro děti s velkým nadšením, elánem a zodpovědností. Mikulášská nadílka, karneval, Den dětí, soutěžní kvízy, pomoc s organizací a průběhem olympiády mateřských škol ve Štěpánovicích. Nebylo toho málo. Vše zvládli perfektně. I přijímací zkoušky.

Odměnou nám všem pak byl vodácký výlet po řece Svratce, který jsme si užili stejně jako poslední rok na naší škole. Vysazení stromu na školním dvoře za přítomnosti paní ředitelky a pana starosty bylo pomyslnou třešničkou na dortu. Slavnostním šerpováním s paní ředitelkou, paní místostarostkou a učiteli se s námi žáci devátého ročníku rozloučili.

Milí devátáci, ať se Vám všem daří!

*Kateřina Vejrostopová
třídní učitelka*

Foto: Archiv ZŠ

Zahradní slavnost

Dne 24. 6. 2022 proběhla v naší škole 5. Zahradní slavnost. O občerstvení se postaraly paní kuchařky, které již tradičně pekly bramborové placky. Paní Andrea Hrušková nabízela návštěvníkům zdravé svačinky a ke koupení byly perníčky od Lucie Krejčové z Pikárce. Učitelé a žáci nachystali pro návštěvníky stanoviště, v letošním roce zvolili samé pohybové aktivity. Připojili se k nám i někteří rodiče se svými stanovišti na hřišti, pomohli také u dob-

rovolného vstupného. Počasí nám přálo, rodiče s dětmi si zasoutěžili, a i když nás bylo v jednu chvíli na dvoře školy a na hřišti hodně, všechno probíhalo v klidné atmosféře. Velké poděkování patří všem pracovníkům školy a rodičům.

Blanka Dvořáková

Škola na Slavnostech

Po covidové pauze se mohla naše škola konečně znovu naplno zapojit do Slavností Pernštejnského panství 2022. V sobotu 2. července dopoledne předvedla v areálu u rybníka svůj program, kterým provázely sedmačky Lenka Martinková a Aneta Uryčová.

Začínali jsme těmi nejmenšími – dětmi z mateřské školy, které si pod vedením svých paní učitelek připravily cvičení při hudbě na skladbu s názvem Jeruzalema. Prvňáčci zatančili na písničku Večerníček, jako rekvizitu použili polštářky. Druháci předvedli pásmo básniček a písniček ve vlastnoručně vyrobených vodnicích kloboucích a třetáci bez problémů zvládli mazurku. Následovalo malé „opáčko“ angličtiny formou dramatizace v podání žáků 5. třídy. Nechyběla ani chvilka poezie, Natálie Kožíková a Sofie Vacenovská přečetly básničky o Pernštejnu, které vznikly

v hodině českého jazyka v šesté třídě. V podání Denisy Pavlíčkové, žákyně 9. ročníku, jsme viděli dva dokonalé moderní tance. Roztancily se i sedmačky při False confidence, choreografii k této písni si dokonce vytvářely samy. Závěr patřil zpěvu žákyň sedmé třídy. Zpívaly tři písně, tu poslední i s doprovodem na hudební nástroje. Na ukulele hrála Adéla Klusáková a Marie Sedláčková, na kytaru Vojta Klusák. Doufám, že se vystoupení líbilo a všem divákům zpríjemnilo začátek prázdnin.

Škola se však na Slavnostech podílela nejen pásmem vystoupení, v průběhu soboty a neděle mohli zájemci navštívit také výstavu dětských a žákovských prací ve školní jídelně. Děkujeme všem rodičům, kteří nám pomáhali s její instalací a průběhem.

Gabriela Sedlářová

SPOJUJEME LIDI A SVĚT KOLEM NÁS

Jsme TE Connectivity Kuřim.

V moderním závodě 7 km severně od Brna vytváříme spojení, která propojují svět.

- NÁSTROJAŘ
- SEŘIZOVAČ
- OPERÁTOR

[PRACEKURIM.CZ](https://pracekurim.cz)

5 týdnů dovolené | Navýšené mzdy | Náborový příspěvek
Plné zaškolení | Příspěvek na dopravu | Dotované stravování

Přesvědčte se každou **první středu** v měsíci na **DNECH OTEVŘENÝCH DVEŘÍ**.

771 130 030

nabor@te.com

pracekurim.cz

ŠKODA FABIA ACTIVE
1,0 MPI/44 KW

Cena	299 000 Kč
Do provozu	6/2021
Tachometr	6 838 km

ŠKODA SCALA STYLE
1,0 MPI/44 KW

Cena	539 000 Kč
Do provozu	3/2021
Tachometr	20 447 km

ŠKODA
SIMPLY CLEVER

ŠKODA KAROQ AMBITION
2,0 TDI/110 KW 4X4

Cena	639 000 Kč
Do provozu	4/2018
Tachometr	73 869 km

ŠKODA OCTAVIA COMBI STYLE
1,5 TSI/110 KW

Cena	668 000 Kč
Do provozu	12/2020
Tachometr	24 978 km

ŠKODA KAROQ STYLE
1,5 TSI/110KW

Cena	679 000 Kč
Do provozu	3/2021
Tachometr	39 833 km

ŠKODA SUPERB SPORTLINE
2,0TSI/200 KW 4X4

Cena	759 000 Kč
Do provozu	4/2019
Tachometr	64 413 km

JEDNODUŠE VÝHODNÁ NABÍDKA

Vyměňte u nás svůj automobil za mladší. Ke každému ročnímu vozu z nabídky ŠKODA Plus Vám přidáme spoustu výhod. ŠKODA Plus. Ojeté vozy bez obav.

www.skodaplus.cz

ŠKODA Financial Services

Úvěr. Leasing. Pojištění. Mobilita.

Váš autorizovaný partner programu ŠKODA Plus:

AUTO ... s.r.o.
Nádražní 67, 591 01 Žďár nad Sázavou
Tel.: 566 630 303
www.auto-auto.cz

auto